

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-05-10 Nr. (8.3.44.)-7R- 3242

DĖL INFORMACIJOS APIE KOMISIJOS VEIKLĄ PATEIKIMO

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. 426 „Dėl komisijos valstybės institucijų, pagal savo kompetenciją sprendžiančių su religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla susijusius klausimus, veiklai koordinuoti sudarymo“ 4.2.3 papunkčiu ir atsižvelgdami į 2018 m. kovo 6 d. Tarpinstitucinio pasitarimo (protokolas Nr. 5) sprendimus dėl 8 klausimo, teikiame šią patikslintą informaciją apie komisijos veiklą (pirminė informacija buvo teikta ministerijos 2018 m. vasario 26 d. raštu Nr. (8.3.44 E) 7R-1451).

Komisija valstybės institucijų, pagal savo kompetenciją sprendžiančių su religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veikla susijusius klausimus, veiklai koordinuoti (toliau – komisija) buvo įsteigta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr. 426 „Dėl komisijos valstybės institucijų, pagal savo kompetenciją sprendžiančių su religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla susijusius klausimus, veiklai koordinuoti sudarymo“ (toliau – nutarimas).

Komisiją techniškai aptarnauja Teisingumo ministerija, į jos sudėtį įeina Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Užsienių reikalų ministerijos, Kultūros ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Generalinės prokuratūros, Seimo Žmogaus teisių komiteto, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Vytauto Didžiojo universiteto atstovai. Komisijos personalinę sudėtį tvirtina teisingumo ministras (komisijos personalinę sudėtis buvo atnaujinta teisingumo ministro 2018 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 1R-25). Pagrindinė komisijos veiklos forma – posėdžiai.

Nutarimo 4.2.1 papunkčiu komisijai pavesta *koordinuoti valstybės institucijų tyrimus, ar religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla atitinka įstatymus, o 4.2.2 papunkčiu – užtikrinti keitimąsi informacija tarp suinteresuotų valstybės institucijų, teikti joms pasiūlymus dėl neatidėliotinų veiksmų*, susijusių su religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla. Šiuo ar kitais

teisės aktais komisijai nėra nustatytos funkcijos dalyvauti konkrečių valstybės institucijų administracinių sprendimų priėmimo procesuose, komisija yra sudaryta suinteresuotų institucijų veiklai koordinuoti ir savalaikiai spręsti religinių bendruomenių funkcionavimo srityje kylančius klausimus bei užkardyti galimas grėsmes, todėl komisijos pasiūlymai, numatyti nutarimo 4.2.2 papunktyje, apsiriboja politikos formavimo sritimi, o komisijos funkcija atliekant tyrimus dėl grupių veiklos atitikties įstatymams, numatyta nutarimo 4.2.1 papunktyje, yra koordinacinio, o ne vertinamojo, pobūdžio. Komisijos posėdžiai organizuojami kilus poreikiui ir identifikavus Komisijos kompetencijai priskirtus sprendinius klausimus.

Atsižvelgiant į tai, kad 2017 m. komisiją sudarančios ar kitos valstybės institucijos nekėlė klausimų dėl religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veiklos atitikties įstatymams, 2017 m. komisija nepriėmė sprendimų siūlyti valstybės institucijoms imtis neatidėliotinų veiksmų, susijusių su religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla. Siekiant įgyvendinti komisijos funkciją užtikrinti keitimąsi informacija tarp suinteresuotųjų valstybės institucijų, 2017 m. buvo organizuotas tik vienas komisijos posėdis. Posėdyje buvo aptarti Teisingumo ministerijos pasiūlyti darbotvarkės klausimai, komisijos narių pateikta informacija.

Komisijos 2017 m. gegužės 23 d. posėdyje komisijos nariai pasidalino informacija apie komisiją sudarančių institucijų reguliavimo srityje nuo praėjusio komisijos posėdžio kilusias problemas, susijusias su religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veikla. Teisingumo ministerijos atstovas pateikė informaciją apie religines bendruomenes, kurios buvo įregistruotos (pvz., Degučių sentikių religinė bendruomenė, kuri veikia nepriklausomai nuo Lietuvos sentikių bažnyčios, vienijančios daugelį kitų sentikių religinių bendruomenių, ir kuri įregistruota kaip tradicine nelaikoma religinė bendruomenė) arba kurias įregistruoti atsisakyta (pvz., „Skrajojančio spagečių monstro bažnyčia“, kurios pateikti dokumentai buvo įvertinti kaip neatitinkantys teisės aktų reikalavimų). Buvo apžvelgtos konfliktinės situacijos evangelikų liuteronų ir evangelikų reformatų bažnyčiose. Švietimo ir mokslo ministerijos atstovas pateikė informaciją apie prieštarai įvertintas tikybos mokytojos Telšiuose skaidres ir tai, kaip ministerija sprendė kilusią problemą. Kiti posėdyje dalyvavę komisijos nariai pranešė, kad per laikotarpį tarp komisijos posėdžių jų atstovaujamos institucijos nesusidūrė su problemomis dėl religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veiklos. Komisijos posėdyje taip pat buvo pristatyta Vidaus reikalų ministerijos atstovės pateiktos medžiagos pagrindu Teisingumo ministerijoje atlikta visuomenės informavimo priemonių pranešimų religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veiklos tematika apžvalga, atskirai aptariant pranešimus, susijusius su komisijos kompetencijos sritimis. Rengiant apžvalgą pagal raktažodžius buvo atrinkti 2925 pranešimai, iš jų 301 pranešimas buvo susijęs su religinių, ezoterinių ar dvasinių grupių veikla Lietuvoje ir pasaulyje, atskirai apžvelgti pranešimai, galimai susiję su teisės pažeidimais. Konstatuota, kad apžvalga nerodo, jog komisijai ar kuriai nors komisiją sudarančiai institucijai reikėtų imtis kokių nors specialių priemonių ar siūlyti tokias priemones Vyriausybei.

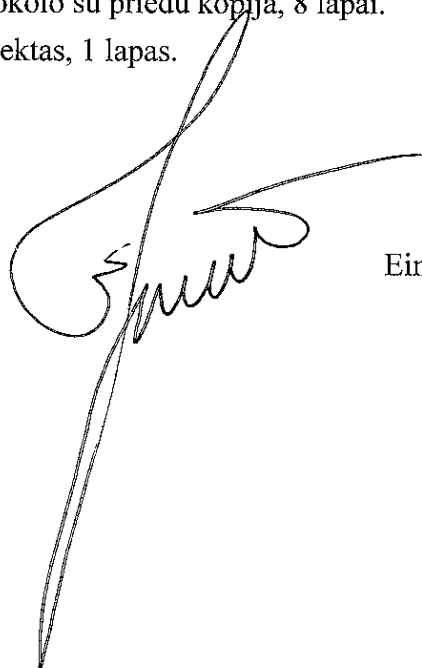
Atsižvelgdami į 2018 m. kovo 6 d. Tarpinstitucinio pasitarimo (protokolas Nr. 5) 8 klausimo 2-uosį sprendimu pateiktą pasiūlymą (patikslinti informaciją apie komisijos veiklą, jog nurodyta komisija turi teikti rekomendacijas dėl atitinkamų religinių bendruomenių vertinimo) papildomai norėtume informuoti, kad 2018 m. kovo 9 d. įvykusiame komisijos posėdyje, į kurį buvo kviešti ir kelių mokslo ir studijų įstaigų atstovai, buvo apsvarstyti valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms kriterijų sociologiniai ir teisiniai aspektai. Šio klausimo aktualumą lėmė 2018 m. pradžioje gautas Lietuvos Jehovos liudytojų religinės bendrijos prašymas dėl valstybės

pripažinimo šiai religinei bendrijai suteikimo. Teisingumo ministerijai, kaip išvadą šiuo klausimu rengiančiai ir Lietuvos Respublikos Seimui teikiančiai institucijai, kilo poreikis valstybės pripažinimo suteikimo kriterijus, kurie dažnai yra vertinamojo pobūdžio, išsamiai išdiskutuoti su suinteresuotomis institucijomis ir mokslininkų bendruomene. Teisingumo ministerija ketina siūlyti artimiausiame komisijos posėdyje svarstyti parengtą detalizuotą valstybės pripažinimo kriterijų sąrašą, taip pat – pateikti informaciją apie Lietuvos musulmonų sunitų bendruomenių nesutarimus renkant dvasinį vadovą muftiją bei prašyti pateikti kitų komisiją sudarančių institucijų šiuo klausimu turimą informaciją. Paminėtina, kad detalesnė informacija apie valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms problematiką bus pateikta 2019 m. pradžioje, parengus informaciją apie komisijos veiklą 2018 m.

PRIDEDAMA:

1. Komisijos 2017 m. gegužės 23 d. protokolo su priedu kopija, 8 lapai.
2. Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.

Vidaus reikalų ministras,
laikinais einantis teisingumo ministro pareigas

Eimutis Misiūnas

**KOMISIJOS VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ,
PAGAL SAVO KOMPETENCIJĄ SPRENDŽIANČIŲ SU RELIGINIŲ, EZOTERINIŲ
AR DVASINIŲ GRUPIŲ VEIKLA SUSIJUSIUS KLAUSIMUS,
VEIKLAI KOORDINUOTI POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2017-05-23 Nr. 1

Vilnius

Posėdis vyko Teisingumo ministerijos Priesaikų salėje, nuo 10:00 iki 11:30 val.

Posėdžio pirmininkas – Justas Pankauskas.

Posėdžio sekretorius – Donatas Glodenis.

Dalyvavo:

Komisijos nariai: Justas Pankauskas, Steponas Kulbauskas, Petras Navickas, Oksana Plesko, Mindaugas Rusteika, Sergejus Stulginskis, Aleksandras Tiaškevičius. Kворumas yra.

Svečio teisėmis dalyvauja Eigilė Čygaitė, pavaduojanti Donatą Butką.

Komisijos sekretorius: Donatas Glodenis.

DARBOTVARKĖ:

1. Apsikeitimas informacija apie institucijų reguliavimo srityse kilusias problemas, susijusias su religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veikla, per laikotarpį nuo praėjusio komisijos posėdžio (pristato komisijos nariai).
2. 2016 m. žiniasklaidos pranešimų religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių tematika pristatymas (pristato D. Glodenis).

POSĖDŽIO EIGA

DARBOTVARKĖS APTARIMAS

Posėdį pradėjęs Justas Pankauskas prisistatė ir pasiūlė prisistatyti Komisijos nariams. Pristatė darbotvarkę ir pasiteiravo, ar posėdyje dalyvaujantys Komisijos nariai turi papildomų klausimų.

Papildomų pasiūlymų darbotvarkei nebuvo pateikta.

Darbotvarkė patvirtinta vienbalsiai.

1. SVARSTYTA. Apsikeitimas informacija apie institucijų reguliavimo srityse kilusias problemas, susijusias su religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veikla

Justas Pankauskas pristatė klausimą ir paprašė Donato Glodenio pristatyti Teisingumo ministerijos informaciją.

Teisingumo ministerijos informacija:

Donatas Glodenis nurodė, kad Teisingumo ministerija nesusidūrė su problemomis, dėl kurių reiktų kitų Komisiją sudarančių institucijų pagalbos. Tuo pačiu informavo apie Komisijai žinotinus įvykius Teisingumo ministerijos reguliavimo srityje.

Per laikotarpį nuo praėjusio Komisijos posėdžio buvo įregistruota viena netradicinė religinė bendruomenė. 2017-02-09 Teisingumo ministerija pateikė išvadą Juridinių asmenų registrai dėl Degučių sentikių religinės bendruomenės įregistravimo. Tai pirmoji Lietuvoje netradicinė sentikių religinė bendruomenė. Bendruomenė buvo įregistruota 2017-02-15

Bendruomenės steigėjai yra Lietuvos sentikiai, anksčiau dalyvavę tradicinių sentikių religinių bendruomenių veikloje, kurie tačiau nusprendė registruoti netradicinę religinę bendruomenę nepavykus susitarti dėl Degučių sentikių koplyčios naudojimo ir kitų problemų. Turimais duomenimis, ši bendruomenė statosi koplyčią Degučiuose ir aktyviai veikia.

Lietuvos sentikių bažnyčia kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą prašydama panaikinti Teisingumo ministerijos išvadą, leidžiančią bendruomenę registruoti, motyvuodama tuo, kad bendruomenės pavadinimas yra klaidinančiai panašus į tradicinių sentikių religinių bendruomenių pavadinimus, ko pasekoje gali kilti nesantaika tarp sentikių, būti pažeista viešoji tvarka. Teisingumo ministerija atsiliepime Teismui nurodė, kad galima nesantaika tarp sentikių yra neišvengiama religinio pliuralizmo dalis, o ginčas dėl bendruomenės pavadinimo galėtų būti sprendžiamas bendrosios kompetencijos teisme.

Ministerija taip pat nagrinėjo kitus prašymus dėl registracijos.

2017-01-16 Teisingumo ministerija atsisakė patvirtinti tradicine nelaikomos religinės bendruomenės „Skrajojančio spagečių monstro bažnyčia“ dokumentus. Dokumentus patvirtinti atsisakyta dėl to, kad bendruomenės steigiamajame susirinkime nedalyvavo 15 narių, tad jos įstatai nebuvo tinkamai priimti. Kartu bendruomenę steigę asmenys informuoti, kad galimai jų steigiamas juridinis asmuo neatitinka Lietuvos Respublikos įstatymuose įtvirtintos religinės bendruomenės sampratos, nes yra žinoma, jog „Skrajojančio spagečių monstro“ bažnyčia yra religijos parodija, o ne išpažįstama religija.

2017-03-24 Teisingumo ministerija pateikė Juridinių asmenų registrai išvadą dėl Senovės baltų religinės bendrijos „Romuva“ dokumentų pakeitimo. Buvo keičiami religinės bendrijos statusas ir pavadinimas. Turimais duomenimis, tai daroma rengiant religinės bendrijos kreipimąsi į Lietuvos Respublikos Seimą dėl valstybės pripažinimo suteikimo šiai religinei bendrijai. Lietuvoje pirmoji Romuvos religinė bendruomenė buvo įregistruota prieš 25 metus.

2017-04-10 Teisingumo ministerija atsisakė patvirtinti Ukrainos stačiatikių bažnyčios prie Kijevo Patriarchato Visų Ukrainos žemės šventųjų religinės bendruomenės dokumentus. Dokumentai neatitiko teisės aktų reikalavimų.

Šiuo metu yra nagrinėjamas Religinės bendruomenės „Dievo atpirktųjų krikščionių bažnyčia“ prašymas dėl įregistravimo. Bendruomenė veikia Kaune, jai vadovauja misionierius iš Nigerijos. Bendruomenė yra dalis Dievo atpirktųjų krikščionių bažnyčios (angl. Redeemed Christian Church of God), kurios „Generalinis vadovas“ Enoch Adejare Adeboye dirba Nigerijoje. Ši bažnyčia yra sekmininkų pakraipos, tačiau gerokai labiau centralizuota, nei įprasta sekmininkų bažnyčiose. Kol kas bendruomenės dokumentai nėra patvirtinti, nes nėra gautas įstatuose nurodytas dokumentas dėl vietinio bendruomenės pastoriaus paskyrimo.

2017-03-24 Teisingumo ministerija pateikė atsakymą Priekulės evangelikų liuteronų parapijai. Kai kurie šios parapijos nariai skundėsi dėl Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios konsistorijos veiksmų tvirtinant parapijos išrinktą tarybą (ji tarybą buvo paskirti asmenys, kurie parapijoje nebuvo išrinkti tarybos nariais). Ministerija nurodė, kad negali spręsti religinių bendruomenių vidaus ginčų, ir pasiūlė bandyti ginčą spręsti Evangelikų liuteronų bažnyčios vidaus tvarkos suteikiamomis priemonėmis.

2017-04-12 Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas atmetė Algimanto Kvedaravičiaus skundą dėl Teisingumo ministerijos sprendimų pakeičiant Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios juridinių asmenų valdymo organų narius. Tai galima laikyti istoriniu sprendimu, užveriančiu vieną puslapį ginčų ir nesutarimų pilname Lietuvos evangelikų reformatų bendruomenės gyvenime po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

Teisingumo ministerija 2017-02-27 raštu Nr. (8.3.44.) 7R-1796 pateikė informaciją apie Komisijos veiklą LRS Žmogaus teisių komitetui ir Vyriausybei. Vyriausybės protokoliniu nutarimu buvo nuspręsta atsižvelgti į pateiktą informaciją apie Komisijos veiklą (Teisingumo ministerijos teikta informacija yra išdalinta posėdžio dalyviams). Taip pat, Ministro Pirmininko pavedimu, Teisingumo ministerija pateikė Vyriausybei informaciją apie ezoterines, dvasines ir religines grupes Lietuvoje (Teisingumo ministerijos teikta informacija yra išdalinta posėdžio dalyviams).

Lietuvos Respublikos Seimas 2017 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. XIII-269 suteikė valstybės pripažintos religinės bendrijos statusą Lietuvos naujai apaštalių bažnyčiai, o 2016 m. lapkričio 3 d. nutarimu Nr. XII-2730 – Lietuvos Respublikos evangelinio tikėjimo krikščionių sąjungai (sekmininkams). Anksčiau pagal Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnį šį statusą yra gavusios dvi religinės bendrijos: Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga (2001-07-12) ir Septintosios dienos adventistų bažnyčia (2008-07-15). Valstybės pripažinimas yra suteikiamas Seimo sprendimu, gavus Teisingumo ministerijos išvadą.

Posėdžio dalyvių klausimai ir pastabos:

Aleksandras Tiaškevičius pasiteiravo, ar „skrajojančio spagečių monstro“ religinei bendruomenei yra sudarytos galimybės įregistruoti kitos teisinės formos juridinį asmenį, pvz., asociaciją.

Donatas Glodenis patikslino, kad Teisingumo ministerija, atsakydama organizacijos steigėjams, pasiūlė apsvarstyti galimybę organizacijos tikslus įgyvendinti įsteigus asociaciją.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija:

Petras Navickas informavo, kad informacija apie moksleivius, lankančius dorinio ugdymo pamokas, yra prieinama internete viešai (sutrumpinta nuoroda: <https://goo.gl/cjsg1a>).

Jis taip pat informavo, kad, reaguodama į viešojoje erdvėje 2017 m. balandžio 27 d. pasirodžiusį netinkamą Telšių Žemaitės gimnazijos tikybos pamokoje mokytojos Loretos Rudytės mokomosios medžiagos parengimą ir su tuo susijusį netinkamo turinio pateikimą mokiniams, LR Švietimo ir mokslo ministerija kartu su Lietuvos katechetikos centru ir Ugdymo plėtotės centru numatė priemones, kurios padės dorinio ugdymo mokytojui kokybiškai pasirengti pamokai. Buvo numatytas trijų veiksmų planas.

- Katechetikos centrams, etikos, filosofijos mokytojų asociacijoms išsiunčiamas kreipimasis, kuriame pateikiami metodinės medžiagos rengimo kriterijai ir rekomendacijos atvejo analizei, suformuluojami klausimai mokytojų praktiniam darbui ir laukiamas rezultatas. Kreipimosi tikslas – atkreipti dorinio ir kitų dalykų mokytojų dėmesį, kaip tikslingai ir kokybiškai pasirinkti arba sukurti metodinę medžiagą/metodines priemones ir kompetentingai pasirengti pamokai.
- Katechetikos centrams ir etikos, filosofijos mokytojų asociacijoms birželio mėn. bus išsiųstas leidinys/ disertacijos dalis kaip priemonė pagilinti mokytojams dalykines kompetencijas integruojant lytinio ugdymo ir rengimo šeimai aspektus į dorinio ugdymo turinį.
- Parengti iki spalio mėn. informacijos šaltinių atrankos metodiką.

Petras Navickas taip pat pažymėjo, kad konfliktas dėl mokytojos pasisakymo mokykloje yra išspręstas, ir kad ji liko dirbti sutarus, kad tokių probleminių pasisakymų daugiau nebus.

Taip pat informavo, kad yra numatoma Panevėžio Kazimiero Paltaroko gimnaziją pertvarkyti iš savivaldybės mokyklos į nevalstybinę (katalikišką) mokyklą. Tokių Lietuvoje nevalstybinių katalikiškų mokyklų yra 10, ši būtų 11-ta. Gimnazijos pastatai priklauso Panevėžio vyskupijai, tad perdavimą buvo nesudėtinga sutvarkyti. Nuo 2018 m. sausio 1 d. tai bus katalikiška mokykla.

Petras Navickas taip pat informavo, kad pranciškonų ir marijonų vienuolynai kreipėsi į Švietimo ir mokslo ministeriją, kad būtų patvirtintos jų vienuolynų ugdymo sampratos. Švietimo ir mokslo ministerija anksčiau yra patvirtinusi jėzuitišką ugdymo sampratą, o vėliau, 2012 m., patvirtino bendro pobūdžio katalikiško ugdymo sistemos sampratą. Ministerijos nuomone, visi katalikai, ar jie būtų pranciškonai, ar marijonai, ar jėzuitai, turėtų taikyti bendrąją katalikiško ugdymo sistemą su savais elementais (jėzuitų, pranciškonų ar pan.), ir todėl ministerija norėjo panaikinti jėzuitišką ugdymo sampratą. Lietuvos vyskupų konferencijai pasipriešinus, jėzuitiška samprata nebuvo tvirtinama, o pranciškonų ir marijonų prašymai buvo atmesti.

Vidaus reikalų ministerijos informacija:

Oksana Plesko pažymėjo, kad informacijos komisijai neturi. Visuomet yra rimtai žiūrima į atvejus, kai išvartomi antkapiai, ar kai kažkas nukreipto prieš žydus, kitas tautas įvyksta prieš jų religines šventes. Kalbant apie teisės pažeidimus, susijusius su kapinių išniekinimu, dažniausiai paaiškėja, kad tuos veiksmus atliko paaugliai, neblaivūs asmenys ir kad jų motyvai nebuvo religiniai.

Policijai dažniau tenka tirti neapykantos kurstymo atvejus, kurie dažniausiai pasireiškia internetinėje erdvėje. 2016 m. buvo 172 tokie skundai/pranešimai, šiais metais – 55 atvejai, bet

anaip tol ne viskas susiję su religija. Su religija susiję atvejai būna 5-6. Dažniau pasitaiko atvejai dėl tautybės, etninės priklausomybės, rasės.

Generalinės prokuratūros informacija:

Sergejus Stulginskis pažymėjo, kad tik visai neseniai buvo paskirtas į Komisiją ir kol kas neturėjo daug laiko įsigilinti į nagrinėjamus dalykus. Pažymėjo, kad per darbo praktiką neteko susidurti su tyrimais, kuriuose būtų aiškinamasi, ar nusikalstamos veiklos nepadarė religinė bendruomenė ar kita su religija susijusi asmenų grupė.

Justas Pankauskas, atsižvelgdamas į praėjusio Komisijos posėdžio protokole nurodytą Komisijos nagrinėtą pabėgėlių integracijos klausimą, pažymėjo, kad jam yra tekę susidurti su pabėgėlių klausimais darbinėje veikloje anksčiau. Jis pažymėjo, kad daugelis į Lietuvą perkeliama pabėgėlių nėra krikščionys, todėl jų integracijos klausimas yra itin aktualus. J. Pankauskas informavo, kad prieš posėdį susisiekė su Caritas darbuotoja Ilma Skuodiene, kuri rūpinasi pabėgėlių integracija, ir kuri pasakojo, kad pabėgėliai randa ryšį su Lietuvoje veikiančiom musulmonų bendruomenėmis, o švietimo aspektu jų vaikams yra sudaromos galimybės jų išpažįstamos religijos kursą eiti, gilintis, tad integracijos problemos yra sprendžiamos. Ilma Skuodienė taip at sutikusi informuoti Komisiją apie kylančias problemas, nes suprantama, kad pabėgėlių priėmimas ir integravimas yra bendra valstybės problema ir išipareigojimas.

Petras Navickas pažymėjo, kad laisvės atėmimo vietose užsieniečiams, tarp kurių būna ir musulmonų tikėjimo asmenų, taip pat yra sudaromos galimybės išpažinti savo religiją ir gauti švietimo paslaugas.

Sveikatos apsaugos ministerijos informacija:

Mindaugas Rusteika informavo, kad Sveikatos apsaugos ministerija neužilgo turėtų imtis nėštumo nutraukimo tvarkos keitimo. Šiuo metu nėštumo nutraukimo tvarka yra reglamentuota labai senu Sveikatos apsaugos ministro įsakymu, kuris nebeatitinka aktualijų, tad atsirado poreikis keisti tą tvarką, tačiau esamos tvarkos keitimas neabejotinai sulauks didelio įvairių religinių bendruomenių dėmesio.

Kiti posėdžio dalyviai informavo, kad juos delegavusios institucijos nuo praėjusio Komisijos posėdžio nesusidūrė su problemomis dėl religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veiklos.

NUTARTA (bendru sutarimu): priimti žinion Komisijos narių pateiktą informaciją.

2. SVARSTYTA. 2016 m. žiniasklaidos pranešimų religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių tematika pristatymas

Justas Pankauskas pasiūlė pristatyti žiniasklaidos apžvalgą.

Donatas Glodenis priminė, kad pirmoji žiniasklaidos apžvalga buvo pristatyta 2015 m. Vidaus reikalų ministerijos atstovo, ir kad praėjusiame Komisijos posėdyje buvo nutarta pratęsti tokių apžvalgų rengimą. Tyrimo šaltinius sudarė Vidaus reikalų ministerijos atstovės pateikti 2016 m. internetinės žiniasklaidos 2925 straipsniai, atrinkti pagal raktažodžius „religinis“ ir „sekta“.

Peržiūrėjus ir atrinkus straipsnius, kuriuose religija ar „sektos“ nebuvo paminėtos atsitiktinai, tai yra, straipsnius apie įvykius, susijusius su religija, ir apie nuomones dėl tų įvykių, straipsnius su įvykių analize, straipsnių skaičius sumažėjo iki 301, atmetus pasikartojančius straipsnius buvo atrinkti 225 unikalūs straipsniai. Straipsniai apie Lietuvos naujienas sudarė 19%, nuomonės – 43%, Užsienio naujienos – 38% straipsnių. Didžioji straipsnių dalis buvo apie katalikybę (60), islamą (54), 21-ame straipsnyje religija buvo nenurodyta, arba aptariama daugiau nei viena religija. Atrinkus tik tuos straipsnius, kurie siejasi su Komisijos veiklos sfera (tai yra, - su mažumų religijomis, dvasinėmis grupėmis ir pan.), liko 40 straipsnių, iš kurių didžioji dalis buvo apie religijas užsienyje, tad komisijai aktualių straipsnių apie religijas ir įvykius, susijusius su religija, Lietuvoje, buvo 15. Dauguma komisijai aktualių straipsnių buvo apie pagonybę (6), jogą kaip fizinę-religinę praktiką (3), po vieną straipsnį apie satanizmą, krišnaizmą, Jehovos liudytojus ir sekminikus, 2 straipsniuose religija buvo nenurodyta. Išnagrinėjus šiuos straipsnius buvo išskirti trys, kuriuose paminėti teisėsaugos dėmesio reikalaujantys aspektai, šie straipsniai buvo atskirai aptarti pateiktyje:

- 2016-01-25, Lrytas.lt, „Operos solistės mirtis virto detektyvu“. Straipsnyje aprašoma situacija, susidariusi po operos solistės mirties: artimieji ketina teisme užginčyti naująjį testamentą, išdėstomi įtarimai, kad mirusios moters būstą Kaune ir santaupas siekė perimti netoliese įsikūrusi religinė bendruomenė, kuri nėra įvardinama.
- 2016-04-09, Delfi.lt, „Šiurpus kaunietės prisipažinimas: mano sūnus apsėstas piktosios dvasios“ (apie satanizmą). Straipsnyje aprašomos jaunos mamos problemos auginant sūnų, keliamas klausimas, ar tos problemos nėra susiję su faktu, kad vaiko tėvas yra satanistas, kaip ekspertai kalbinami kunigai egzorcistai.
- 2016-11-30, Sekunde, „Ožio kraujas aptaškė pagonis“ aprašomi pagonių (Romuvos) tikėjimą išpažįstančių asmenų poros padaryti aplinkosaugos pažeidimai tvarkant piliakalnį. Straipsnyje minimas gyvulių aukojimas, kurį atliko kiti pagonių tikėjimą išpažįstantys asmenys. Pateikiamas Romuvos krivės komentaras, kad Romuva gyvulių neaukoja, nors atskiri bendruomenių nariai ir gali aukojimą praktikuoti.

Apibendrinamas tyrimo rezultatus Donatas Glodenis pažymėjo, kad:

- Apžvalga nerodo ypatingo religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių suaktyvėjimo.
- Visi nustatyti atvejai, kuriais galimai buvo reikalingas teisėsaugos dėmesys, to dėmesio susilaukė.
- Iš apžvalgos nematyti, kad Komisijai ar kuriai nors iš Komisiją sudarančių institucijų reikėtų imtis specialių priemonių ar siūlyti tokias priemones Vyriausybei.

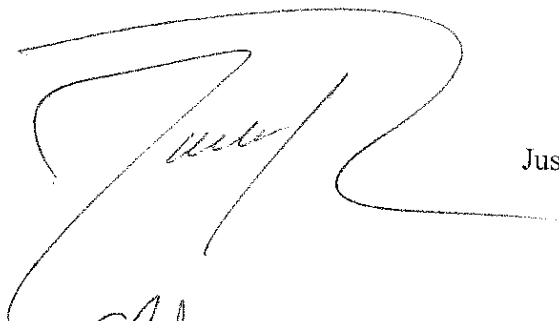
Oksana Plesko pažymėjo, kad straipsnyje „Operos solistės mirtis virto detektyvu“ aprašyta problema yra išskirtinai civilinio pobūdžio santykių klausimas. Ji taip pat pasiūlė peržiūrėti raktažodžius, pagal kuriuos būtų atrenkami straipsniai 2017 m. apžvalgų rengimui.

NUTARTA (bendru sutarimu): priimti žinion žiniasklaidos pranešimų apžvalgos informaciją.

Justas Pankauskas padėkojo Komisijos nariams už dalyvavimą posėdyje ir pažymėjo, kad spaudos monitoringas yra labai svarbus, nes viena iš Komisijos paskirčių yra identifikuoti problemas, kurias atskleisti gali ir bendra informacija. Taip pat Komisija turėtų siekti, kad nebūtų

cenzūravimo, diskriminacijos atvejų, kad kiekvienas asmuo galėtų laisvai reikšti savo įsitikinimus.

Komisijos Pirmininkas

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several sweeping loops and a long horizontal tail.

Justas Pankauskas

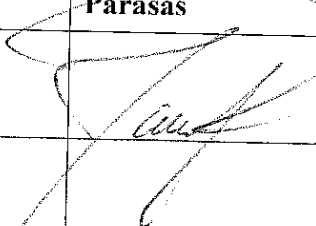
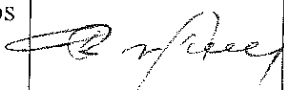
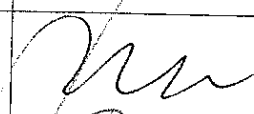
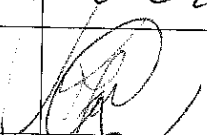
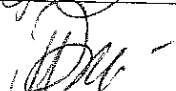
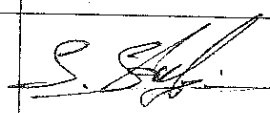
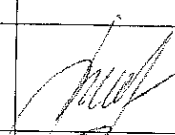
Komisijos sekretorius

A smaller, more compact handwritten signature in black ink, with a distinct loop and a short tail.

Donatas Glodenis

**KOMISIJOS VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ,
PAGAL SAVO KOMPETENCIJĄ SPRENDŽIANČIŲ SU RELIGINIŲ, EZOTERINIŲ
AR DVASINIŲ GRUPIŲ VEIKLA SUSIJUSIUS KLAUSIMUS,
VEIKLAI KOORDINUOTI POSĖDŽIO
DALYVIŲ SĄRAŠAS**

2017-05-23, 10:00
TM Priesaikų salė (I aukštas)
Vilnius

Vardas, pavardė	Institucija	Parašas
Justas Pankauskas	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	
Milda Ališauskienė	Vytauto Didžiojo universiteto Sociologijos katedra	
Donatas Butkus	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija	
Steponas Kulbauskas	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	
Petras Navickas	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	
Oksana Plesko	Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos	
Mindaugas Rusteika	Valstybinio psichikos sveikatos centras (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija)	
Irena Seliukaite	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	
Sergejus Stulginskis	Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	
Leonard Talmont	Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetas	
Aleksandras Tiaškevičius	Lietuvos savivaldybių asociacija	
Eigilė Čygaitė	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (vietoje Donato Butkaus)	